

Інформаційна довідка щодо заходів реформування пенсійної системи

Незадовільний стан пенсійної системи свідчить про необхідність проведення пенсійної реформи. Основною метою якої є забезпечення достойного рівня життя громадянам, які протягом свого трудового життя сплачували пенсійні внески, не приховуючи своїх трудових доходів.

Основні проблеми пенсійної системи

- Україна відноситься до держав із старіючим населенням, що обумовлює систематичне погіршення співвідношення між громадянами працездатного і непрацездатного віку.

Довідково: В Україні 13,7 мільйона пенсіонерів. Зараз на 88 пенсіонерів припадає 100 осіб, що сплачують пенсійні внески, а в 2025 р. 1 працюючий утримуватиме 1 пенсіонера. У 2050 р. вже буде 125 пенсіонерів на 100 працюючих.

- Низький рівень пенсій більшості осіб, що досягли пенсійного віку: понад дві третини пенсіонерів отримують пенсії до 1 тис гривень. У той же час, середній розмір “спеціальних” пенсій щонайменше у 2,5 рази перевищує середній розмір пенсії призначеної на загальних умовах.
- Незбалансований бюджет Пенсійного фонду. У 2010 році з держбюджету на покриття дефіциту бюджету Пенсійного фонду України виділено майже 27 млрд. гривень.

Видатки на пенсійне забезпечення вже сягнули 16,3 % ВВП. При цьому не слід забувати, що розмір пенсійних внесків становить 35 відсотків, що набагато вище, ніж в інших країнах Європи: Угорщина - 26,5, Франція - 24%, Чехія - 28%, Швеція - 18,9%. Проте й цього недостатньо для покриття пенсійних видатків.

- На даний час існує розрив між розмірами пенсій жінок і чоловіків. Для жінок встановлено нижчу межу працездатного віку, вони мають меншу тривалість стажу, заробітна плата жінок в середньому майже на 30 відсотків нижча ніж у чоловіків.

Середній розмір пенсії за віком у жінок становить в середньому 872,60 гривень, у чоловіків – 1327,06 гривень. Отже, розмір пенсії за віком жінок вдвічі менший за розмір пенсії за віком чоловіків.

- Нинішній Уряд постав перед необхідністю збалансувати доходи і видатки Пенсійного фонду.

- Урядом підготовлено законопроект засадничими принципами якого визначено:

запровадження II рівня пенсійної системи:

- накопичувальна система загальнообов'язкового державного пенсійного страхування буде запроваджена в рік, в якому буде забезпечено бездефіцитність бюджету Пенсійного фонду України;
- учасниками цієї системи будуть особи, яким на дату запровадження системи виповнилося не більше 35 років;
- розмір страхового внеску на дату впровадження системи передбачається встановити у розмірі 2 відсотків із подальшим його щорічним підвищенням на один відсоток до досягнення 7 відсотків;
- адміністрування страхових внесків накопичувальної системи здійснюватиметься через Пенсійний фонд України. Через 2 роки після запровадження сплати страхових внесків до накопичувальної системи її учасники матимуть право обирати недержавні пенсійні фонди, в яких накопичуватимуться їх пенсійні кошти;

збільшити базу для нарахування єдиного соціального внеску

- підвищити максимальну величину, з якої з 1 січня 2011 р. буде справлятися єдиний соціальний внесок з 15 до 17 прожиткових мінімумів для працездатних осіб.

врегулювати пенсійне забезпечення держслужбовців

пропонується

- обмежити максимальний розмір пенсії на рівні 12 розмірів прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність (на сьогодні це 8808 гривень);
- для обчислення пенсії зменшити з 90 до 80 відсотків заробітну плату держслужбовців, яка є базою для призначення цих пенсій;
- достроково (за півтора року) призначена пенсія державним службовцям, депутатам, прокурорам, суддям буде виплачуватися лише непрацюючим пенсіонерам;

- на період роботи замість спеціальних проводити виплату трудових пенсій в розмірах, визначених за нормами Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування";
- призначати "спеціальні" пенсії особам, які мають право на пенсію зі зниженням пенсійного віку (чорнобильці, шахтарі), лише при досягненні загальноновстановленого пенсійного віку, а до цього часу в розмірі – визначеному за нормами Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування";
- підвищити з 2013 р. пенсійний вік для чоловіків-державних службовців до 62 років. Цей вік буде граничним, інститут продовження перебування на державній службі буде скасовано.

Довідково: для осіб, що раніше отримали погодження на продовження перебування на державній службі до 65 років, погодження будуть чинними, вони обійматимуть свої посади до настання цього віку.

для працівників бюджетної сфери

- з метою покращення умов пенсійного забезпечення працівників бюджетної сфери (освіти, культури та охорони здоров'я) при виході на пенсію пропонується запровадити одноразову допомогу у розмірі 10 призначених їм пенсій.

для військовослужбовців

- період перебування на військовій службі буде збільшено з 20 до 25 календарних років,

Довідково: якщо раніше при досягненні 20 років вислуги особа мала право на 50 % грошового забезпечення, а при продовженні служби за кожний додатковий рік до цього обсягу добавлялося ще по 3 %.

Після реформи при виході на пенсію військово-службовці матимуть право на 65 % (50 % + 5 років x 3 %). Тобто для них по суті нічого не зміниться.

- строк служби буде визначатися лише у календарному обчисленні, пільгові (для окремих категорій військових) коефіцієнти будуть застосовуватися лише при визначенні вислуги років.
- при виході на пенсію і подальшому працевлаштуванні на цивільну роботу колишній військовослужбовець буде отримувати свою пенсію. Разом з тим,

на час роботи та одержання зарплати пенсія таких працюючих пенсіонерів індексуватися не буде.

- допомога військовослужбовцям при виході на пенсію буде виплачуватися у раніше встановлених розмірах.

підвищити пенсійний вік для жінок:

- пропонується розпочати десятирічний етап збільшення пенсійного віку для жінок з 55 до 60 років на 6 місяців кожного року;
- як компенсатор на період підвищення віку пенсія жінок буде збільшуватися на 2,5 % за кожні півроку. За десять років розмір пенсії може зрости максимально на 25 відсотків.

удосконалити порядок призначення, перерахунку пенсій

пропонується

- підвищити мінімально необхідний страховий стаж для одержання пенсії за віком з 5 до 15 років;
- для новопризначених пенсій підвищити нормативну тривалість страхового стажу для призначення пенсії за віком у мінімальному розмірі для жінок з 20 до 30 років та для чоловіків з 25 до 35 років;
- для призначення пенсії брати розмір середньої заробітної плати за три календарні роки, що передують року звернення за призначенням пенсії, а перерахунок пенсії проводити із середньої заробітної плати, з якої призначено (перераховано) пенсію;
- проводити перерахунки пенсій працюючим пенсіонерам, які отримують пенсію за вислугу років, тільки після досягнення пенсійного віку;
- проводити призначення пенсій із заробітної плати лише за даними персоніфікованого обліку.